

SWEDSECS DISCIPLINNÄMND

BESLUT 2021-10-15
2021:32SwedSec Licensiering AB
Licenshavaren**BESLUT**

Disciplinnämnden meddelar licenshavaren en varning.

SKÄLBakgrund

Licenshavaren är anställd som rådgivare hos ett anslutet företag och innehavare av aktiv licens hos SwedSec Licensiering AB ("SwedSec").

Företaget har anmält att licenshavaren har beviljat bolån till kunder på ett sätt som inte stämt överens med företagets instruktioner för kreditgivning, hantering av intressekonflikter och kundkänedom.

Med hänvisning till företagets anmälan har SwedSecs disciplinutskott överlämnat ärendet till disciplinnämnden och föreslagit att licenshavaren meddelas en varning.

Företaget har anfört i huvudsak följande:

Företaget har utrett två ärenden.

I *ärende 1* hade kunden 2019 fått avslag på en låneansökan för köp av bostad. I samband med avslaget framkom omständigheter som gjorde att företaget avslutade kundens befintliga engagemang. I slutet av februari 2020 inkom kunden med en ny låneansökan för bostadsköp. I företagets interna system framgår att kunden bett att få komma i kontakt med licenshavaren, som sedan handlagt låneansökan. Noteringar om tidigare avslagna krediter syns när ett nytt låneärende startas. Kunden var egenföretagare och licenshavaren presenterade kundens inkomstdeklaration avseende inkomståret 2017 till den interna avdelning som verifierar inkomstuttag för egenföretagare. I kvar-att-leva-på-kalkylen, som licenshavaren upprättade, registrerade han en månadsinkomst om 35 000 kr med ett skatteavdrag på 5 260 kr. Det är oklart hur skatteberäkningen gjorts och skatten borde

rimligtvis vara högre. Licenshavaren har underlåtit att uppdatera kundkännedomen i samband med handläggningen av låneansökan, vilket innebär att det saknas information om ursprunget till de medel som utgjorde kundens kontantinsats. Likaså saknas kundkännedom för de konton som öppnades och för bolånet som beviljades. I den kundkännedom som gjordes i samband med att kundens engagemang avslutades 2019 finns tydligt dokumenterat anledningen till att kundens engagemang avslutades. I utredningen framkom att det under 2020 finns 15 Swish-transaktioner mellan licenshavaren och den ansvarige fastighetsmäklaren för försäljningen av bostaden, vilket tyder på att de känner varandra privat. Ingen transaktion har dock gjorts i samband med den nu aktuella bostadsfinansieringen.

I *ärende 2* har licenshavaren i november 2020 hanterat och beviljat ett bolån till fastighetsmäklaren som kund. Licenshavaren har följt företagets rutiner genom att skicka en förfrågan till företagets företagsavdelning för verifiering att kunden kunde ta ut 35 000 kr per månad i lön från den egna mäklarfirman. Summan som kunde verifieras var 25 000 kr per ägare, då det rörde sig om två delägare till mäklarfirman. Trots detta har licenshavaren räknat med en inkomst på 38 400 kr per månad och hänvisat till att inkomsten är styrkt via UC, vilket resulterade i ett positivt resultat i kalkylen. Kreditbeslutet krävde en egen insats om 1 075 000 kr. I den kundkännedom som licenshavaren gjorde uppgav han att kunden saknade tillgångar, men att 180 000 kr, som skulle användas som del till kontantinsatsen, skulle föras över från annan bank. Det saknas noteringar och underlag i kundkännedomen om ursprunget till den resterande delen av kontantinsatsen. Det finns en notering i kreditbeslutet om att kontantinsatsen kommer från sparande i två andra banker och genom lån från förälder. I samband med utredningen upptäcktes att licenshavaren under perioden den 1 januari 2020 till den 8 mars 2020 har genomfört fyra sökningar på sig själv i företagets kundhanteringssystem och 15 sökningar på fastighetsmäklaren, varav endast sju sökningar kan hänföras till tiden för handläggningen av kundens bolån.

Sammantaget anser företaget att licenshavaren genom sitt agerande har brutit mot lag och mot företagets instruktioner gällande kundkännedom, mot företagets etiska riktlinjer samt mot företagets regler om informationssäkerhet. Även om licenshavarens introduktion till sin roll som rådgivare inte har gett honom de bästa förutsättningarna, så fråntar det inte honom ansvaret för att följa lagar, regler och instruktioner. Han borde, som licenshavare och tidigare fastighetsmäklare, vara väl insatt i hanteringen av potentiella intressekonflikter och lagstiftningen kring penningtvätt och kundkännedom. Licenshavaren har på grund av stress och en svårbemästrad arbetssituation begått misstag i sitt arbete. Företaget kommer fortsättningsvis att ge honom ytterligare stöd och hjälp i arbetet och även att se över hans specifika roll, limiter och ansvarsområden. Företaget och licenshavaren har en plan för att säkerställa kvaliteten i framtida arbete. Han har av företaget tilldelats en skriftlig varning.

Licenshavaren har medgett att han gjort fel och misstag. Han har via sitt ombud anfört i huvudsak följande:

Han är utbildad fastighetsmäklare och har arbetat i det yrket under cirka sex års tid. Han kom direkt från en mäklarfirma när han började sin anställning på ett av företagets kontor i augusti 2018. Kontoret hade nyligen genomgått en omorganisation, som hade medfört att alla rutiner inte var klara och det var en orolig och stökig situation på kontoret. Det fanns brister i introduktionen och svagt stöd i arbetet. Det första han fick göra var att genomgå SwedSec-utbildningen. Han fick godkänt licensieringstest cirka en månad efter att han tillträtt anställningen. Han fick omgående och utan tillräcklig introduktion påbörja det faktiska arbetet med många bolånemöten. Antalet kundmöten ökade samtidigt som han genomgick internutbildning som privatrådgivare. När han försökte blockera tid i kalendern för att hinna med fick han påtryckningar från den dåvarande kontorschefen om att ta fler ärenden och inte blockera tid i kalendern. Den dåvarande chefen hade erfarenhet från andra kontor men hade inte genomgått utbildning eller licensieringstest för bolån. Därmed hade chefen i det avseendet lägre kompetens än han själv och han kände inte att han fick den stöttning som han faktiskt behövde som nyanställd i rollen som privatrådgivare.

I det *första ärendet* har han brutit i att inte titta noggrant i kundkännedomen för den aktuella kunden. Han upptäckte inte att kunden tidigare fått ett avslag på bolåneansökan. Han är fullt medveten om att kundkännedom ska uppdateras i samband med att ett lån beviljas och trodde att han gjort det, men han är osäker på om han verkligen gjorde det. Det är korrekt att han är ytligt bekant med mäklaren som sålde bostaden till kunden. Han trodde dock inte att det var en sådan omständighet som kunde göra att hans opartiskhet skulle ifrågasättas. De Swish-transaktioner som företaget nämner mellan honom och mäklaren härrör från bl.a. tillfällen med afterwork när man betalat sina notor. Han har i efterhand förstått att det var ett gränsfall att handlägga lånet och han har tagit till sig av den kritik som företaget framfört. När det gäller storleken av skatteavdraget så har han inte reflekterat närmare över att skatten fastställdes till aktuellt belopp. Hade han känt till att kunden tidigare fått ett avslag hade han inte beviljat krediten om omständigheterna var samma som tidigare. Han hade inte heller handlagt ärendet om han kände att han var på gränsen för vad som skulle kunna ses som en intressekonflikt.

I det *andra ärendet*, där han beviljat bostadslån till fastighetsmäklaren, var han av uppfattningen att mäklaren och han inte var så nära bekanta att det skulle kunna ge upphov till en intressekonflikt. När det gäller inkomstuppgifter fastställdes inkomsten utifrån att det fanns två delägare i mäklarfirman och inkomsten blev inte rättvisande utifrån det lån som mäklaren önskade ta upp i företaget. Han stämde av uppgiften med UC vilket gav en kalkyl som kunde användas som grund för lånet. Det är korrekt att det noterades i kundkännedomen att sparandet kom från två andra banker samt ett lån från en förälder. Beträffande slagningarna i företagets system vet han att anställda inte ska göra slagningar på sig själv eller i sammanhang som inte är arbetsrelaterade. De slagningar han gjort på sig själv vet han var felaktiga och han beklagar att han gjorde dem. De slagningar som gjorts på mäklaren har varit relaterat till arbetet och för att få in kunden på ett s.k. helkundsengagemang.

Sammanfattningsvis är han medveten om att han gjort en del fel och misstag vid utförandet av arbetet och han inser allvaret i detta. Han anstränger sig för att de inte ska uppstå igen. Han har i dag en chef som är insatt i de arbetsuppgifter som ska utföras och kan ge den stöttning som behövs. Som företaget framhållit i anmälan har han varit under stress och haft en svårbemästrad arbetssituation. Han och företaget har en plan för att säkerställa att arbetet går till på rätt sätt. Han är tacksam för att företaget har fortsatt förtroende för honom och att företaget har förståelse för det som inträffat.

Överväganden

Ingen av parterna har begärt muntlig förhandling. Disciplinnämnden har tagit del av handlingarna i ärendet.

Disciplinnämnden gör följande bedömning.

Genom företagets anmälan och licenshavarens medgivande är det klarlagt att han i det *första ärendet* har beviljat bolån till en person som tidigare fått avslag på bolåneansökan, trots att detta varit väl synligt i systemet, att kundkännedomen inte uppdaterats med uppgifter om bl.a. ursprunget till de medel som utgjorde kontantinsats och att han inte reflekterat över rimligheten av kundens skatteavdrag.

I det *andra ärendet* är det ostridigt att licenshavaren i kalkylen har tagit upp en högre inkomst än vad företagets företagsavdelning verifierat, vilket fått till följd att kvar-att-leva-på- kalkylen fått ett positivt resultat. Vidare är det klarlagt att han inte har noterat och dokumenterat ursprunget till den övervägande delen av kundens kontantinsats.

Genom sitt agerande i de två ärendena har licenshavaren brutit mot företagets kreditregler och regler för kundkännedom. Reglerna grundar sig på lag, författningar från Finansinspektionen och Svensk Värdepappersmarknads vägledning till etiska riktlinjer.

Den mäklare som förekommer i det första ärendet och som själv tar upp ett bolån i det andra ärendet är en tidigare arbetskamrat till licenshavaren och de båda har umgåtts utanför arbetstid vid s.k. After work. Vid tveksamhet om det korrekta i att handlägga ett ärende rörande en relation som den ifrågavarande borde licenshavaren ha tagit upp saken med compliance eller överordnad chef. Det har han inte gjort. Han har redan på denna grund brutit mot företagets etiska riktlinjer om intressekonflikter och jäv.

Det är också klarlagt att licenshavaren har använt sin behörighet i företagets interna system och utfört slagningar på sig själv i systemet. När det gäller de anmälda slagningarna på fastighetsmäklaren har licenshavaren invänt att han har haft behov av dessa i sitt arbete. Av hans egna uppgifter framgår emellertid att slagningarna inte skett inom ramen för en pågående kundrelation utan snarare i marknadsförings- eller försäljningssyfte. I båda fallen är slagningarna i strid med företagets regler om informationssäkerhet, vilka grundar sig på bl.a. lag och författningar från Finansinspektionen. Tillgången till företagets interna system

innebär ett förtroende från arbetsgivarens sida som den anställde förväntas hantera på ett korrekt sätt.

Sammanfattningsvis har licenshavaren brutit mot grundläggande och centrala regler och därigenom utsatt företaget för risker. Det har varit fråga om flera olika överträdelser, varav vissa allvarliga, bl.a. överträdelserna mot penningtvätsregelverket. Reglerna om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism ställer höga krav på bl.a. banker att ha god kunskap om kunder och deras affärer. Det är därför av stor vikt att reglerna efterlevs av anställda som har till uppgift att utföra åtgärder för kundkännedom.

Licenshavaren har uppgett att han inte fått tillräcklig utbildning och introduktion i samband med att han påbörjade sitt arbete i företaget och att det varit en orolig situation på kontoret. Företaget har till viss del bekräftat att licenshavaren har haft en svårbemästrad arbetssituation och det framgår att företaget tillsammans med honom har tagit fram en plan för att säkerställa kvaliteten i det framtida arbetet. Disciplinnämnden finner sammantaget att påföljden kan bestämmas till en varning.

På disciplinnämndens vägnar

Ann-Christine Lindeblad

I nämndens beslut har deltagit justitierådet Ann-Christine Lindeblad, justitierådet Petter Asp, bolagsjuristen Mats Beckman, direktören Carl-Johan Högbom och f.d. chefsjuristen Jan Persson.